I чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA



УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація „Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 7. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЦЕНТІВ 20 CENTS СУБОТА, 11-го СІЧНЯ (JANUARY) 1975 No. 7. VOL. LXXXII.

УКРАЇНЦІ В КРАЇНАХ ВІЛЬНОГО СВІТУ ВІДЗНАЧАТИМУТЬ ЦЬОГО РОКУ РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ ЯК ВСЕНАЦІОНАЛЬНЕ РОКОВЕ СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

СКВУ, УККА, КУК ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ВСЕНАЦІОНАЛЬНИХ СВЯТКУВАНЬ РОКОВИН ПРОГОЛОШЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Ню Йорк. — Згідно з рішенням пленарної сесії попереднього Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців в січні 1973-го року, затвердженим в листопаді 1973-го року Другим СКВУ в Торонті, Український Конґресовий Комітет Америки, Комітет Українців Канади та крайові репрезентації українців в інших вільних країнах українського поселення закликають усіх українців цих країн самим відзначити цьогорічні роковини 22-го січня як всенаціональне Свято Української Незалежности та, по своїм силам і спроможностям, подбати, щоб це Свято Української Незалежности 22-го січня стало загальним національним святом цих країн. В З'єднаних Стейтах Америки таке відзначування роковин Української Незалежности започатковано вже минулого року, як ряд українських приватних і парафіяльних шкіл були в тому дні вільні від науки, в українських церквах були відслужені торжественні Святі Літургії в наміренні українського Народу, українські установи, між ними Головна Канцелярія Українського Народного Союзу та Канцелярія Українського Конґресового Комітету Америки, були закриті для щоденних зайнять, багато працівників-українців на той день звільнились від праці, виясняючи своїм американським чи канадським працедавцям причину такого звільнення — всенаціональне Свято Української Незалежности і — згідно з одержаними опісля інформаціями — працедавці, між ними велике підприємство Форда в Детройті, радо признавали працівникам-українцям цей день за святочний. Зовнішньою ознакою цих святкувань були виставлені українські національні прапори, поруч державних американських чи канадських, на будинках багатьох українських установ і підприємств, як і на приватних домах. Також ряд підприємців на той день закривали свої крамниці чи робітні, виставляючи у вікнах коротке вияснення причини цього — Свято Української Незалежности.

До таких святкувань роковин Української Оезалежности закликають УККА та українські крайові репрезентації в усіх інших вільних країнах українського поселення. Як відомо, в Конґресі ЗСА свого часу була зголошена резолюція, якою Конґрес зобов'язував би Президента ЗСА проголошувати кожного року день 22-го січня, як Свято Української Незалежности та закликав би всіх громадян країни приєднуватись до своїх громадян українського походження до відповідного відзначування цього Свята. Поширене та масове відзначування Свята Української Незалежности 22-го січня в українських Церквах, установах, школах та громадах і підприємствах може рішально вплинути на схвалення згаданої резолюції Конґресом ЗСА.

УВУ ОДЕРЖАВ 450,000 МАРОК ВІД БАВАРСЬКОЇ КРАЙОВОЇ ФУНДАЦІЇ НА СПЛАТУ ДОМУ

Мюнхен. — Канцелярія Українського Вільного Університету (УВУ) інформує, що під кінець грудня 1974 року Баварська Крайова Фундація схвалила виплатити порядком дотації для УВУ 450,000 нім. марок (180 тисяч долярів). Ця сума має бути зужита на сплату довгу ,що тяжить на новонабутому домі університету. Дотація Баварської Крайової Ради у значній мірі допомогла керівництву УВУ розв'язати питання довжних зобов'язань університету у зв'язку з набуттям власного дому. Як відомо, УВУ купив дім за ціну 1,200,000 нім. марок, вплачуючи готівкою тільки 500,000 нім. марок. Тепер, одержавши допомогу від Баварської Крайової Фундації, УВУ матиме на домі довг у висоті 250,000 нім. марок, за які платитиме яких 25,000 нім. марок відсотків річно, тобто стільки, скільки досі доводилося платити за винаєм потрібних приміщень.

Ректорат УВУ надіється, що українське громадянство у різних країнах поселення, зокрема в ЗСА і Канаді, далі даватиме максимальну фінансову підтримку університетові, що уможливить не тільки успішно вив'язуватися із зобов'язань ,але також сплатити решту боргу. Конкретно ,йдеться тепер про зібрання яких 100,000 долярів, щоб повністю сплатити довг, який ще тяжить на домі УВУ. Треба зазначити, що на вплату початкової суми 500 тис. нім. марок склалася пожертва на УВУ Верховного Архиєпископа кардинала Йосифа Сліпого.

Зорганізовано Український Спадщинний Комітет для стейту Огайо

Клівленд, Огайо. — З ініціятиви Союзу Українок Америки Клівлендської округи зорганізовано тут Український Спадщинний Комітет для стейту Огайо, який має за свою кінцеву мету утворити у Клівленді постійний Музей національностей. Упродовж найближчих двох років, починаючи з 1 січня 1975, Комітет займатиметься збиранням документації про українське поселення у стейті Огайо, в тому також збиранням різних пам'яток, що мають вже історичну вартість і які повинні б бути збережені у запляновоному музеї. Комітет підготовляє на 1976 рік, у зв'язку з відзначуванням 200-річчя утворення ЗСА, велику виставку українського народного мистецтва, на базі якої можна буде вивчати вклад української групи у розвиток американської культури.

Ініціятиву Союзу Українок підтримала Комісія двістріччя при міській раді, яку, як відомо, очолює головний радний УНСоюзу д-р Богдан Футей. Комітет Національностей Стейту Огайо виніс постанову, приймаючи проєкт СУА як зразок для проєктів всіх інших етнічних груп.

В РОКОВИНИ ІСТОРИЧНИХ СІЧНЕВИХ АКТІВ

ЗВЕРНЕННЯ УККА

ГРОМАДЯНИ І ГРОМАДЯНКИ!

Минають роки за роками — почалася вже і друга їх півсотня — від історичних Січневих Днів — Років 1918-1919, коли волею , словом і чином народу Україна стала Незалежною і Свобідною Державою, як у Києві проголошено історичні слова:

„Від нині Українська Народна Республіка стає самостійною ,ні від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу".

А рік пізніше на Софійському майдані було проголошено:

„Від нині зливаються в одно віками відділені одна від другої частини України — Галичина, Буковина, Закарпаття і Придніпрянська Україна — в одну Велику Україну".

Минають роки ...

А все ж — ці два великі Акти Січня 1918-1919 років — наче дві ясні зорі сяють досі і сяятимуть поколінням дороговказом у національному, духовому і політичному життю, — що тільки відновою повноти їхнього змісту нарід стане знову єдиним „домовитим хазяїном у своїй хаті і на своєму полі" .

Як у минулих роках ,так і в цьому році наше відзначування Актів 22-го Січня піде широким відгомоном по всіх наших громадах в ЗСА. Воно відіб'ється також в американській прилюдній опінії через вищу державну установу ЗСА — Конґрес, через уряди стейтів і міст, бо і в цьому 1975-му році, як десятки років тому, численні американські законодавці — сенатори і конґресмени — відзначать Роковини Актів 22-о Січня промовами, що їх виголосять в обидвох Палатах. В тих промовах вони пригадають всьому населенню Америки, що Воля і Незалежність відродженої Української Держави в 1918 і 1919 роках поневолена московським імперіялізмом.

Український нарід, підкорений большевицькими силами, ніколи не погодився і не погодиться з таким накиненим станом та активно боротиметься за повернення своєї національної і державної суверенности. Про це виразно говорить молоде українське покоління в Україні.

Один з непокорених Москвою ,що карається в Мордовії, Лев Лук'яненко, так пише: „Дух епохи XIX сторіччя мало псував нервів катам України, бо то була епоха колоніялізму, колоніяльне гноблення було, так би мовити, узаконнене явище, бо так робили в своїх колоніях Англія, Франція, Портуґалія та інші ,але в XX сторіччі, коли луснули одна за одною колоніяльні імперії, із виру бурхливих подій виросли могутні сили національного визволення, і коли ті сили визначають дух сучасної епохи і дають їй прапор — в оцю епоху намагання придушити прагнення українців до національної свободи виглядає страшним анахронізмом і страшною несправедливістю ... Позиції російського шовінізму на Україні тепер незрівняно слабші ,ніж були до революції ... Після війни народилося і вже виросло нове покоління, що не знає страхіть терору і не скуте жахом. Воно — молодий господар країни. Йому належить майбутнє."

Устами Лева Лук'яненка говорить молоде покоління України. Ми переконані, що Акти 22-го Січня рішали про їхнє духове наставлення.

Українська громада в ЗСА, що своєю працею і жертвенністю для справи українського народу об'єднане в організаційній системі Українського Конґресового Комітету Америки, відзначить в 1975 році Акти 22-го Січня урочисто, одностайно і маніфестаційно.

Рада Директорів Українського Конґресового Комітету Америки на своїх нарадах 14-го грудня 1974 року, винесла рішення, щоб День 22-го Січня був „Днем Української Державности" в З'єднаних Стейтах Америки, був Всеукраїнським Національним Святом. Цей День — 22 Січня — повинен бути вільним від праці та навчання в школах.

Нехай в той день на офіційних будівлях українських установ ,як й приватних домах, побіч американського, повівають українські національні прапори .Нехай 22-ий Січень скріпить в наших серцях віру, що прийде той день, коли національні прапори будуть маяти в столиці Незалежної України, бо Україна ще не вмерла! І — не вмре!

Український Конґресовий Комітет Америки

Січень 1975 року.

„Прометей" з Філядельфії співатиме на Святі Державности в Клівленді

Клівленд (Л. К.) — Українська Громада Великого Клівленду інтенсивно підготовляється до величавого відзначення 57-их роковин Самостійности і 56-их Соборности України. На форумі Українських Злучених Організацій Клівленду покликано Громадський Комітет, до якого ввійшли представники чолових Організацій. Комітет очолила пані Володимира Кавка.

Атракцією цьогорічних святкувань Державности буде гостинний Концерт широковідомого чоловічого хору „Прометей" з Філядельфії під диригентурою Михайла Длябоги та при акомпаняменті Тані Мазурок. Святочне слово виголосить проф. д-р Юрій Кульчицький з Йонґставн університету.

Академія - Концерт відбудеться в суботу, 1-го лютого в Норманді Гай-Скул в Пармі, о год. 7:30 вечора.

Як і останніми роками, в дні 22-го січня майорітимуть українські прапори на щоглах Клівленду, Парми й інших міст стейту Огайо, включно із його столицею — Колюмбусом.

АКАДЕМІК САХАРОВ ІНФОРМУЄ КОМІТЕТ ОБОРОНИ МОРОЗА В КАНАДІ ПРО ЙОГО АКЦІЮ В ОБОРОНІ ЛЮДСЬКИХ ПРАВ В СССР, ЗАКЛИКАЄ ДО МАСОВОГО ПОШИРЕННЯ ЦИХ ІНФОРМАЦІЙ

Торонто. — „Дуже прошу вас усіми можливими способами розповсюдити документи Ковальова зі мною і другий особисто мій... Також зверніться до біологів, до Канадського Відділу Міжнародної Амнестії..." — закликав академік Андрей Сахаров Комітет Оборони Валентина Мороза в Торонті в телефонічній розмові з представником того Комітету Миколою Липовецьким 29-го грудня 1974-го року. Повний текст тієї розмови щойно одержано і друкуємо її нижче для інформації читачів.

ТЕКСТ РОЗМОВИ ТЕЛЕФОНОМ ПРЕДСТАВНИКА КОМІТЕТУ ОБОРОНИ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА В ТОРОНТО З АКАДЕМІКОМ АНДРЕЄМ САХАРОВИМ

Торонто: — Десять днів не можу до Вас додзвонитися.

Сахаров: Так, я знаю, це мене вилучують. Треба протестувати проти позбавлення мене телефонічного зв'язку поштовим відомством ...

Чи ви знаєте, що дружина Плюща була у нього на побаченні? Його переведено в камеру для шалених, де двадцять або більше людей перебувають і де безперервна загроза нападу з боку агресивних важко хворих. Ніхто там не може ні спати, ні відпочивати упродовж навіть хвилини, бо світиться світло круглу добу і (триває) нагляд. Дружина Плюща подає до суду скаргу на лікарів і просить міжнародних юристів і лікарів-психіятрів включитися в цю справу, вимагати матеріяли цієї справи і виявити підтримку її судовому позову.

Зараз я зачитую своє звернення разом з Серґеєм Ковальовим.

ЗВЕРНЕННЯ

Сьогодні, на порозі Нового 1975 року ми закликаємо до всезагальної амнестії для мучеників совісти всього світу, до звільнення тих, що страждають за переконання, за альтруїстичну, ненасильницьку оборону прав інших людей. Ми пишемо з великої і трагічної країни, доля якої має велетенський вплив на життя всього світу. Рік, що минає, був тривожний для нас, для наших друзів. Ми хочемо нагадати про долю Буковського, Глузмана, Плюща, Мороза, Любарського; про долю багатьох інших відомих і невідомих нам, які страждають в тюрмах і таборах. Ми нагадуємо про нові арешти в Прибалтиці, Вірменії, в Москві, в Ленінграді і Києві; про арешти Осіпова, Марамзіна, Хейфеца. Ми нагадуємо про нові несправедливі суди над Нєкіпєловим, Хаустовим, Суперфіном, Хейфецом, Айретяном, Штерном, Ерікою Гасс і десятками інших; про тривожні обшуки і допити. Нехай всезагальна політична амнестія відкриє нашій країні, як і всім іншим країнам шлях до свободи і до доброго та розумного життя.

27 грудня 1974 року.

Серґей Ковальов
Андрей Сахаров

Постскриптум: Цей лист був написаний в ніч з 26 на 27 грудня. Я не встиг зробити його гласним до того, як вдень 27-го прийшло повідомлення про арешт Серґея Ковальова.

ЗАЯВА

Арештований учений, кандидат біологічних наук Серґей Ковальов. Це мій близький друг. Людина подивугідної душевної чистоти і сили, безмежного альтруїзму. Ще недавно ми обговорювали з ним Новорічне звернення про амнестію політв'язнів. Сьогодні він сам вже по той бік межі. Формальна причина арешту — обвинувачення, що стосувалося ви

(Закінчення на стор. 3-ій)

У МОСКВІ ЗАСУДИЛИ М. ЛЕВІЄВА НА КАРУ СМЕРТИ ЗА „ХАБАРНИЦТВО"

Москва. — Газета „Труд" з 9 січня опублікувала подробиці про здогадні надуживання, що їх мав поповнити Михаїл Я. Левієв, совєтський жид, займаючи позицію керівника т. зв. Таджикістанської крамниці у Москві. Суд над Левієвим відбувся ще в грудні і його засуджено за „хабарництво" на кару смерти. Згідно з інформацією „Ню Йорк Таймс" з 10 січня, син М. Я. Левієва Александер повідомив закордонних кореспондентів, що Верховний суд РСФСР відкинув апеляцію про помилування і що вирок над його батьком буде виконаний. Якщо прийняти в добрій вірі твердження газети „Труд", про що ширше пише „Ню Йорк Таймс", то М. Я. Левієв упродовж років разом із співробітниками мав нелеґально привласнити із згаданої крамниці різних дібр на загальну суму 2.7 міл. долярів. Крамниця під його керівництвом спеціялізувалася у продажу шовків, вин та харчових продуктів з Центральної Азії. М. Левієв мав мати наладнані зв'язки з різними державними урядовцями, з допомогою яких мав фальшувати рахунки, привласнюючи собі значні суми. Незалежно від того, Левієв мав навіть „торгувати" із закордоном за посередництвом еміґрантів з СССР, в першій мірі жидів. Одну таку посилку за кордон мали нібито розкрити митні урядовці при перевірці, розкриваючи у висліді цілу аферу.

„Ню Йорк Таймс" пише, що йдеться тут про дві засадничі справи: попередити будь - який критицизм, мовляв, справа Левієва пов'язана з переслідуванням тих жидів, які хочуть виїхати до Ізраїля, і попередити совєтських громадян, що за хабарництво таких розмірів винуватих жде кара смерти. М. Левієв зголосив своє бажання виїхати до Ізраїля ще в 1972 році, коли була закрита керована ним крамниця. Можна припускати, що совєтські поліційні чинники подбали про спрепарування „справи" проти нього, враховуючи всі подані совєтською газетою дані.

Президент Форд створив крайову комісію для Міжнародного Року Жінки

Вашинґтон. — Президент Джералд Форд у четвер, 9 січня, підписав екзекутивне доручення, яким створив крайову комісію, для координування американської участи у відзначенні Міжнародного Року Жінки. Члени комісії ще не призначені, але Білий Дім повідомив, що їх буде 35 і що всі вони будуть з приватного сектора. Чотири члени будуть призначені Конґресом, а решта президентом Фордом. Як відомо, Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй проголосила 1975-ий рік Міжнародним Роком Жінки.

На церемонії створення цієї комісії були присутні жінка Президента, п-і Бетті Форд, віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, спеціяльний дорадник Білого Дому для жіночих справ Патриша Линд та ряд членів Уряду. Патриша Линд опісля повідомила кореспондентів, що Уряд плянує призначити коло 350,000 долярів на видатки, зв'язані з участю ЗСА у відзначенні Міжнародного Року Жінки. Коли представники преси вказали, що Канада і Австралія на цю ціль призначили по два мільйони долярів, то п-і Линд відповіла, що з огляду на економічну рецесію, американський уряд не може призначити більшої суми.

Ричардсон найменований на пост амбасадора до Великобританії

Вашинґтон. — У четвер, 9 січня, президент Джералд Форд найменував колишнього генерального прокуратора Елліота Ричардсона на пост амбасадора ЗСА до Великобританії і в своїй публічній заяві дуже хвалив його кар'єру „надзвичайних досягнень". Президент заявив, що вітає Ричардсона з його „поворотом на службу країни". Як відомо, Ричардсон зрезиґнував з посту генерального прокуратора в жовтні 1973-го року, бо не хотів виконати доручення тодішнього президента Ричарда Ніксона і звільнити спеціяльного Вотерґейтського прокуратора Арчибалда Кокса. Якщо Сенат затвердить номінацію Ричардсона, то пост американського амбасадора до Лондону він перебере від Волтера Анненберґа, який був призначений ще президентом Ніксоном. Перед тим заки Ричардсон займав пост генерального прокуратора ЗСА, він був генеральним прокуратором стейту Масачузетс, заступником губернатора того стейту, а за президентури Ричарда Ніксона був також секретарем Здоров'я, освіти і суспільної опіки та секретарем оборони.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУДУТЬСЯ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Ню Йорк. — Комітет Оборони Українських Політичних В'язнів при Комітеті Об'єднаних Українсько - Американських Організацій в Ню Йорку інформує, що 25-го січня ц.р. о год. 12-й біля совєтської місії до ОН відбудеться протестна демонстрація автами в обороні Валентина Мороза, Леоніда Плюща та других політичних в'язнів в СССР. В неділю, 26-го січня, о год. 6:30 вечором, після Академії для відзначення Роковин 22-го січня, відбудеться демонстраційний похід зі свічками. Організатори просять усіх українців зголошувати свою участь в моторкаді і поході в канцелярії УККА — WA 4-5617, або в канцелярії ООЧСУ YU 2-8170.

„Пів мільйона героїв терплять у чужинних в'язницях"

„Торонто Стар" з 3 січня опублікував майже одностоpінкову статтю Сузан Сван, присвячену загальному оглядові положення політичних в'язнів в окремих державах. У статті є також подана ширша інформація про Леоніда Плюща, запроторeного до лікарні для умовохворих у Дніпропетровській тюрмі. Авторка пише також про те, що „Україна під совєтським пануванням має найдовшу історію переслідувань. Її список політичних в'язнів сягає назад 300 років і включає таких мучеників, як запальний 38-літній Валентин Мороз, який, як повідомляють, є близько смерти у Владимірській тюрмі".

„Радянська демократія" і ...Валентин Мороз

Київ. — На сторінках „Вістей з України" ч. 51 з грудня 1974 р. появилася довга стаття академіка Б. Бабія і кандидата юридичних наук І. Бутка, які намагаються ставити знак рівняння між „радянською демократією" і правами, свободою та відповідальністю громадянина. У цій статті є також згадка про В. Мороза. Вчені автори пишуть, що в СССР карають всіх тих осіб, які порушують основний закон СССР, тобто конституцію СССР, яка, мовляв, гарантує всім громадянам повні громадянські права. Валентин Мороз, — пишуть вони, був порушником основного совєтського закону і був „засуджений за антирадянську агітацію і пропаганду". Згідно з їхньою заявою, „бурнуазну пропаганду зображує (його) як нібито „захисника прав і гідности людини" відповідно до загальної Декларації прав людини та міжнародних пактів про права людини, прийнятих Організацією Об'єднаних Націй... За радянськими законами і судовою практикою кримінальна відповідальність настає не за переконання людини, а за її пропаґандистську та організаційну діяльність, яка є суспільно небезпечною, злочиною, оскільки посягає на радянський суспільний і державний лад. І того ж таки Мороза засудили не за „інакомислення", не за переконання, як це твердять буржуазні пропаґандисти, а саме за антирадянську діяльність, за конкретні кримінальні злочини".

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Економіка і політика

У журналі „Бизнес вік" з 13 січня появилося велике інтерв'ю з державним секретарем Генрі Кіссінджером, який всебічно насвітлив становище американського уряду, коли йдеться про справу міжнародної торгівлі, нафти і харчів та про тісне пов'язання міжнародної політики з міжнародною економікою. Це інтерв'ю кидає чимало нового світла на куліси змін в американській політиці на протязі останніх років. З інтерв'ю виразно видно, що — на думку Г. Кіссінджера, — говорити про т. зв. „чисту політику", не заторкуючи соціо - економічних проблем в окремих країнах і у цілому світі, це значить намагатися шукати розв'язок абстрактного порядку, які не матимуть ніякого ґрунту і які насправді ніяких розв'язок не принесуть. Не приходиться, отже, дивуватися тому, що під сучасну пору не тільки спеціяльний відділ в Державному департаменті займається вивченням економічного аспекту міжнародного положення, а цим займається сам державний секретар і його найближчі дорадники, в тому також Рада Національної Безпеки, яка фактично перебрала на себе провідну ролю і на відтинку міжнародної економіки.

В опінії Г. Кіссінджера, здорові міжнародні відносини безпосередньо залежні від таких чотирьох факторів: цін на нафту і нафтові продукти, координації економічної політики окремих держав, забезпечення харчами, наладнання торговельних взаємин між східнім і західнім бльоками. Розв'язка економічних труднощів в окремих країнах і у світі мислима, заявив Г. Кіссінджер, при передумові, що буде встановлена якнайширша міжнародна співпраця, на базі якої можна буде узгіднити справу постачання сирівцями і промисловими товарами та не допустити до економічної катастрофи, в обличчі якої знаходиться сьогодні цілий світ.

Суть проблеми в тому, що економічна структура всіх країн переходить основні зміни і перебудови, враховуючи факт, що остаточно і безповоротно закінчився етап господарських надвишок „золотої доби" минулого. „Тиск зросту населення, індустріялізація і щораз то більша взаємозалежність світової економіки накладають конечність встановити якусь форму раціонального плянування і співробітництва" — заявив Г. Кіссінджер, стверджуючи одночасно, що по такій лінії ЗСА вестимуть свою зовнішню політику на майбутнє.

Інтерв'ю Г. Кіссінджера розкриває у чималій мірі картину нових відносин між державами, де специфічні економічні ідеї поволі стають невід'ємною часткою ширшого полотна міжнародних відносин. Знову ж ціла концепція світового обліку природних ресурсів і плянованого їх використовування автоматично зумовлює конечність далекойдучих політичних узгіднень, зразком чого є передусім наладнування тісного економічного співробітництва Заходу зі Сходом з усіми позитивними і негативними наслідками. Все це треба бачити в час, коли політика і економіка стають нерозділиними елементами міжнародної політичної дійсности.

Буває, що й один в полі вояк...

Незаперечним фактом є, що масові демонстрації українців у ЗСА, Канаді та інших країнах поселення в обороні Валентина Мороза, Леоніда Плюща та інших українських політичних в'язнів, запроторених совєтськими властями до концентраційних таборів, в'язниць і закладів для божевільних, протягом останніх кількох років увінчалися чималим успіхом. Для прикладу вистачить згадати, який широкий відгомін в американській пресі, радіо і телебаченні мала багатотисячна українська маніфестація в Ню Йорку 29-го вересня минулого року. Два місцеві щоденники, „Ню Йорк Таймс" і „Дейлі Ньюз", помістили репортажі про цю маніфестацію, а всі телевізійні станції, крім одної, також подали обширні інформації про ціль та перебіг цієї масової демонстрації.

Але трапляється, що часами одна людина, попавши на добрий помисел і виявивши особисту ініціятиву, може здобути неменший успіх, тобто, звернути увагу засобів масової інформації на порушення людських прав в Україні негуманним комуністичним режимом. Такого, можна б сказати, „чуда" доконав минулого грудня інж. Олег Кавуненко в місті Канберра, столиці Австралії. В різдвяний час він сам один перевів протест - голодівку проти безправних арештів в Україні та в обороні Валентина Мороза. Вістка про його одноособову демонстрацію пролунала по радіо по цілій Австралії, телевізійні станції в Канберрі кількакратно показували своїм глядачам цього „хороброго австралійця українського роду", а в столичній газеті „Ди Канберра Таймс" на першій сторінці появилася велика фотографія інж. Кавуненка і стаття, в якій писалося, що „для п. Олега Кавуненка буде це незвичайне Різдво", та було подано інформації про ціль голодівки, про переслідування культурних діячів в Україні та про негуманне трактування українських політичних в'язнів совєтськими властями.

Цей широкий відгук австралійських засобів масової інформації треба приписати доброму помислові інж. Кавуненка, який у клітці, обведеній сіткою та колючим дротом, перевів однотижневу голодівку напроти совєтської амбасади, одну добу голодував коло австралійського парляменту, а закінчив свою демонстрацію одноденним протестом - голодівкою біля американської амбасади. Як відомо, засоби масової інформації часто більше уваги звертають на оригінальність способу переведення протесту, ніж на число людей, які беруть участь у цьому протесті. Своєю особистою ініціятивою та добрим помислом інж. Кавуненко доказав прихильність цього твердження. Це не значить, що треба закинути переведення масових демонстрацій і маніфестацій. Цілком ні! Але треба старатися, щоб ці акції були якнайбільш ефективні, а це напевно притягне увагу засобів масової інформації. Значить — треба дбати не тільки про кількість, а також і про якість.

Канадська преса опублікувала звернення А. Сахарова

Торонто. — На сторінках двох найбільших канадських газет — „Торонто Стар" і „Глоб енд Мейл" з 1 січня появилися матеріяли на основі запису телефонічної розмови представника Комітету Оборони Валентина Мороза, Миколи Липовецького, з академіком А. Сахаровим. „Торонто Стар", крім того, опублікував ширшу інформацію про розмову свого кореспондента з А. Сахаровим. Розмовляючи з кореспондентом „Торонто Стар", А. Сахаров закликав канадське суспільство і урядові чинники та пресу продовжувати натиск на совєтський уряд з вимогою звільнення політичних в'язнів.

Я. Гайвас

ЗАГУБЛЕНА ІНІЦІЯТИВА

Чи нас ще щось може здивувати в нинішньому світі? Що нас може заскочити, коли найкращими спекулянтами на світових біржах, меткими гандлярями збіжжя, нафти, золота виявили себе московські „марксисти - леніністи" й кагебісти, коли найзапобігливішими шукачами співіснування з комуністичною Москвою показують себе ватиканські прелати, а американські президенти на силу вмовляють в кремлівських володарів рівність і дружбу, та коли, нарешті, по американських містах, тих самих містах, у яких донедавна не можна було появитися на вулиці у коротких штанях, бігають голенькі „стрікерс" — жінки й чоловіки, правда, жінки у деяких випадках заслоняють делікатні частини тіла долонями, викликуючи тільки поблажливі усмішки публіки й поліції.

Та все таки останнім часом одна подія викликала не абияке здивування. Тією подією була офіційна брутальна атака большевиків на т. зв. неофіційні домовлення між найвищими американськими чинниками й такими самими совєтськими в справі збільшення еміграції жидів з СССР. Принципи тих домовлень були устійнені ще поганої слави гітлерівським режимом: за кредити й торговельні полегші для „батьківщини всіх трудящих" вимінювати людей! Про цю домову в ЗСА писали й говорили дуже багато й дуже численні найвищі достойники. Коли ж дійшло до кульмінаційного пункту в законодатних установах ЗСА, тоді ТАСС, „Правда", навіть „Літературная Ґазета" вибухли лайкою... Постає питання: ще одна зі сучасних аберацій, а чи щось поважніше? Коли зіставити цю подію з іншими рівночасними у світі, виходить, що діло серйозніше, що це тільки частина загального пересунення у світовій ситуації, основним моментом якого є загублення ініціятиви американською політикою. Після тих усіх поїздок президентів і інших американських достойників до СССР, після радісних обіймів і ще радісніших усміхів, після безконечних американських уступок і концесій такі очевидні й спеціяльно наголошені виступи большевиків можуть значити тільки спроби натиску й шантажу, використовуючи ускладнення, в яких опинилася американська політика.

Найбільше замотаним її вузлом на сьогодні є Близький Схід. Добігає рік з того часу, як державному секретареві Кіссінджерові вдалося добитися перемир'я між воюючими арабами й жидами та значного послаблення большевицьких впливів на цьому відтинку, чого найбільше вдаряючою ілюстрацією було відтягнення Єгипту з лабет СССР, а вже восині хмари на цьому театрі густіші, як колинебудь перед тим, — СССР приспішують постачання модерної зброї, а єгипетські достойники несподівано подалися до Москви на визов Брежнєва, якого недуга, здається, загнала у лікарню й він сам не може прилетіти до Єгипту. Збирався він туди у січні цього року й напевно не з наміром засмалитися від ласкавого єгипетського сонця, але з очевидною метою перехопити ініціятиву у свої руки, щоб знову каламутити воду й загострювати положення аж до евентуального вибуху нової війни. А це призвело б до нових величезних ускладнень для ЗСА і цілого західнього промислового світу. Бо дотепер не вдалося Кіссінджерові розв'язати проблем з арабськими продуцентами нафти, навіть не вдалося добитися обнижки цін нафтової ропи. Самі ті ціни в наявній висоті мусять привести Захід до господарської руїни!

Розгубилася політика й дипломатична ініціятива ЗСА у недавньому „подвір'ї" в Південній Америці. Показала це остання конференція Організації Американських Держав, на якій основною точкою було питання знесення існуючих заборон проти Куби, та поновлення запрошення її до участи в ОАД. ЗСА і найближчі їм країни стрималися в голосуванні, через що пропозиція перепала, що, одначе, зовсім не перешкоджає сімом з них і надалі утримувати й розбудовувати стосунки з Кубою, та не стримує дальших чотирьох у нав'язуванні заповіджених зв'язків.

Европа була й залишиться не лише союзником, але справжнім спільником і співтворцем з ЗСА політичної дійсности в світі. Всі ми пригадуємо собі гучно заповіджений у 1972 році „рік Европи". А що з нього сталося? „Ні слиху, ні диху", як каже народ. Відбуваються „приязні", або менше приязні розмови, після яких видають комунікати, та діла з цього мало. Та й користи мало. Бо ці розмови не поліпшують важкого положення европейських країн, не посилюють Америки. Навпаки, виходить власне з тих комунікатів, більше або менше недоговорених, що американській політиці приходиться поступатися, щоб зберегти компроміс. Найвиразніше виявилося це в часі останньої зустрічі Президентів, ЗСА — Форда і Франції д'Естена.

Розгублення й брак здорової та переконливої ініціятиви американської політики на терені Об'єднаних Націй довели до прикрих ухвал і поразок. Хоч ці ухвали не мають зобов'язуючого значення, але вони не лише відбивають настрої у світі, але теж мають свій чи-

(Закінчення на стор. 4-ій)

В. Чапленко

„ОДНЕ З ПЕРШОЧЕРГОВИХ ЗАВДАНЬ" І. БІЛОДІДА

У журналі „Мовознавство", в його 4 числі, за липень — серпень 1974 р., у відділі „Наукове життя, хроніка" надруковано інформацію без будь - якого заголовку й будь - чийого підпису про „міжвузівську (міжвишівську! — В.Ч.) конференцію з проблеми „Російська мова в її зв'язках з українською та іншими слов'янськими мовами". Ця конференція відбулася в Сімферопольському державному університеті ім. М.В. Фрунзе 11 - 12 квітня, але при цій даті чомусь не зазначено року. А втім, зазначення року, може, було б тут і не потрібне з огляду на те, що тут мова про подію того року, коли видано й це число журналу, якби не одна „загадкова" дата, подана далі в тексті: матеріяли цієї конференції „Русский язык в его связях с украинским и другими славянскими языками (тезисы докладов и сообщений)" видано в м. Сімферополі 1973 р. Отже, можна припускати, що отой „пропуск" року був не випадковий і що ця конференція відбулася ще 1973 р., тобто ще на початку брежнєвського натиску скерованого на ліквідацію неросійських мов в т. зв. СССР. А що тоді ще було сяке - таке „колективне керівництво", то спритному линвоходцеві І. Білодідові й довелося якийсь час балянсувати на значній акробатичній висоті, а це й призвело до такого запізненого оприлюднення цієї інформації. А це може значити, що й здійснення постанов цієї зловісної для українського народу конференції, отого згаданого в моєму заголовку „одного з першочергових завдань" припало вже на 1974 р. Зрештою, це „першочергове завдання" почалося ще в першій половині 30-их років, ще за „небіжчика" Сталіна, будь він тричі проклятий, і тільки трохи послабло було за „відлиги" 60-их років. Та й конференції такі вже були на початку „відлиги", коли М. Хрущов ще не знав, на яку ступити, коли в Москві відбувалася боротьба за владу всередині олігархічної кліки, а в зв'язку з цим виникала й смиканина то в той, то в той бік. Тим то не відповідають правді слова ректора Сімферопольського університету О. Перехода, який, відкриваючи цю „важливу й актуальну" конференцію, сказав, що це вперше скликано в СССР „конференцію на тему „Російська мова в її зв'язках з українською та іншими слов'янськими мовами": на початку 60-их рр. такі конференції були в Алма - Аті (в Казахстані) та в м. Фрунзе (в Киргизстані), бо й на тих конференціях мали на увазі русифікацію не тільки тюрків, а слов'ян та інших народів СССР.

Але ця конференція, скликана в Українській республіці, була, мабуть, таки „найімпозантніша", бо в ній узяло участь „понад 70 мовознавців з різних міст Радянського Союзу: Москви, Києва"... (не буду перелічувати всіх тих „міст"). А за „господаря" на цій конференції був не хто як той же таки „акад. І. Білодід", згідно з традиційною тактикою Москви, коли самі „націонали" звичайно не хочуть бути „націоналами" і виявляють ініціятиву щодо їхньої „саморусифікації". І. Білодід зробив на цій конференції основну, „наставну" доповідь. Ця його доповідь була подана під облудним заголовком „Ленінське вчення про розвиток національних мов та його втілення в життя народів СРСР". Поперше, ця „формула" не відповідає темі конференції, визначеної у вступному слові ректора О. Перехода, а подруге, він говорив не про „розвиток національних мов... народів СРСР", а про „явища взаємодії і взаємозбагачення національних мов і російської, однієї з загальновизнаних світових мов" та про „процес зближення і єднання соціялістичних націй і народностей нашої країни („союзу країн"! — В.Ч.)". Про те, як „взаємозбагачується" в цьому процесі російська мова на Україні ще виразніше сказано в доповіді Білодідового підголоска — Г. Іжакевич (хоча ця жінка носить прізвище від українського слова „їжак", але це справжній русифікаторський „Єжов"), як про це свідчить самий заголовок її доповіді „Роль російської мови як мови міжнаціонального спілкування (взаємлення! — В. Ч.) в національно - культурному й мовному житті Української РСР".

А вже зовсім конкретний плян здійснення цього „одного з першочергових завдань" накреслено у „підбитих підсумках" цієї конференції, схвалених на кінцевому пленарному засіданні її. Ці „підсумки" являють собою половину тексту всієї інформації і складаються з шістьох широкорозгорнених пунктів. Не мавши змоги подавати в цій статті більші цитати з усіх цих пунктів, я наведу цілком тільки перший із них, бо він хоч розміром і найкоротший, але й найвимовніший: „Вважати теоретичну розробку проблем російського мовознавства, питань функціонування російської мови у соціялістичному суспільстві, міжнародного значення російської мови в школах усіх типів у світлі ленінської національної політики — найактуальнішими завданнями науково - дослідницької діяльности мовознавців України". Це вже, як бачимо, не „одне з найактуальніших завдань", як про це сказано на початку інформації, а таки „найактуальніше"! У другому пункті йде мова про дослідження „російсько - українських мовних контактів на різних рівнях"... про „культу-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПАЛЕСТИНЦІ, ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ І ДЦ УНР

У „Голосах читачів" надрукованих у „Свободі" 11 грудня минулого року я прочитав листа Ігоря Кошмана під наголовком: „Щоб не було запізно", де, у зв'язку з виступом лідера Палестинського Визвольного Фронту на форумі ООН Ясіра Арафата, автор ставить питання: „Чи не пора, щоб екзильний уряд УНР теж подбав про прийняття до ООН?" та подає свої міркування щодо способу і можливих наслідків таких заходів з боку екзильного уряду УНР, цебто ВО Української Національної Ради.

Екзильний уряд УНР не так давно робив відповідні заходи перед ООН у справі виявлення можливости визнання екзильного уряду УНР на місце уряду УССР, як правдивого і законного речника інтересів українського народу. Такий меморандум, підписаний керманичем Ресорту зовнішніх зв'язків д-ром Василем Федорончуком, був доручений всім урядам держав — членів ООН, за винятком СССР та УССР. Уряд УНР був свідомий того, що в даний момент з того нічого не вийде, але уважав своїм обов'язком ще раз підкреслити колоніяльне становище України перед відповідними чинниками інших держав. Про цю подію наша „велика преса" промовчала, натомість на сторінках „Свободи" появилися досить просторі статті наших експертів міжнародного права, які негативно поставилися до ніби підважування суверенности УССР на міжнародній арені з боку еміграційних кіл...

Але лишімо наших експертів в спокої з тією злощасною „суверенністю УССР", якою вони вже 20 років потішають еміграцію. Питання стоїть сьогодні більш конкретне. Палестинців і Ясіра Арафата сьогодні щедро підтримують „нафтові шейхи" Близького Сходу і Африки. Силу їхньої підтримки добре відчувають навіть найбільші потуги світу. Сила їхнього впливу проклала дорогу речникові палестинців аж до роструму Генеральної Асамблеї ООН.

Уряд УНР за своїми плечима не має нафтових шейхів і слухняних їм дипломатів країн Близького Сходу, та чи тільки Близького Сходу?! Уряд УНР має тільки скромну матеріяльну підтримку з боку обмеженого числа українських громадян, які в міру можливости дають необхідні скромні засоби для діяльности уряду УНР. Було б добре, аби кожний поцікавився тим, скільки серед його друзів і знайомих, є платниками Національного Датку 22 січня для УНРади? і запитав наші „мільйонерські" організації (обезпеченево-братські союзи, професійні об'єднання, багаті церковні організації всіх трьох Церков), що саме вони зробили для уможливлення праці екзильного уряду УНР бодай за часи перебування вже нової української еміграції на терені ЗСА і Канади?

Ми не маємо на увазі дотацій, хоч всі згадані дають

(Закінчення на стор. 4-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

Молодь колядує

На політичному перелазі в клюбі „Лиса Микити" в Ню Йорку двійко патріотів тяжко журилися й нарікали на страшну навалу колядників під час свят Різдва Христового (старого стилю).

— На другий рік, як дасть Біг щасливо дочекати, я вже не буду такий дурний! — заявив патріот, що розгвелявся скачем „на скалах". — Замкну хату на три спусти і нікого не впущу, — крім отця Лаврентія зі свяченою водою: може Святий Дух охоронить кватиру від злодіїв. А як завізьмуся, то й з партії виступлю, перед Святами, щоб мені не висилали цілої процесії збірщиків з підписними листами. Я не є Рокефеллером і не посідаю фабрики грошей, — райт?

— Райт! жваво погодився з передбесідником пан бартендер і досипав соди.

— А яка хитра ця теперішня студентська молодь, за які штуки береться! — похитав головою патріот, що вдоволявся „чистою, як сльоза". — Приходить їх, скажемо, двоє, хлопець і дівчина. Заспівали одну строфку, хлопець трошки сфальшував, дівчині помішалась „Нова радість" з „Дивною новиною", але я претенсій не маю, щоб вони так концертували, як тріо „Соловейки" з Філядельфії. Зрештою — це не концерт, а традиційна коляда. Аж тут, рантом, що покажеться?..

— Ну, ну? — зацікавились всі присутні в барі патріоти.

— Що коляда була спільна, а колекта — поділена! Кожне з них, уявіть собі, мало окрему касу: хлопець збирав на „Визвольний Фронт" а дівчина — на „Оборону України"...

— А чи не могли б ви, діточки, об'єднатися, хоч би на цей Святий Вечір? — питаю. — тобто — оборону України з її визволенням?.. Україна ж, — кажу, — одна й неподільна, від Сяну до Дону, то навіщо ділити колекту?

— Я вам зараз об'ясню — навіщо, — обізвався хлопець-студент. — Якщо ми получимо оборону з визволенням і дамо вам підписати одну лісту, то ви витягнете п'ятку, розпишетеся, і на цьому буде кінець. А так, прийдеться вам пожертвувати одну п'ятку на „Оборону України" і другу, на „Визвольний Фонд", а разом — вийде десять долярів. Ви від цього не збіднієте, а народна справа скористає.

— Ти бачиш, які вони вчені! — сплеснув руками пан бартендер. — Недаром українські студенти дістають такі високі оцінки на американських університетах... Ну, панове, а тепер з мене по чарці — за нашу молодь!

Ікер

Д-р Б. Стебельський

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА — ДЖЕРЕЛО САМОБУТНОСТИ І СВІТОГЛЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

(3)

Москалі — озброєні примітивним інстинктом самозбереження, відзначаються отарністю, колективізмом з вимогами авторитарної влади, тому їх спільноту ціхує деспотична державна диктатура. Українців відрізняє республіканізм і демократизм. Московська демократія — це окозамилювання на показ, за яким криється деспотизм. Українці не коряться жадній владі, коли не покликана волею більшости в спільноті, ставлять опір найсильнішим, коли вони надуживають законність життя. У москалів пошана до інших вимірюється не справедливістю, а респектом до влади і сили, респектом до авторитету становища, яке людина займає. Вони жорстокі і немилосерні, коли залишаються при владі; коли підчинені, пристосовуються до обставин і послушні, коли відчувають силу влади.

Українці різняться високим відчуттям приватної власности, яка у москалів, призвичаєних до общинного ладу, майже не існує. Вони природно користуються спільною громадською або державною власністю. До цілі змагають, не перебираючи в засобах. Організовані самодержавною владою, видвигають ідеї месіяністичного характеру. Вміють прикривати свої політичні прицили завоювань „інтернаціональними" ідеями, як панславізм або комунізм чи православіє. Під їх заслоною реалізують властиві їм грабунки майна інших народів, що є притаманністю мисливців.

Українці — хлібороби — працьовиті. Праця втішається в українців пошаною та любов'ю. Праця в їхньому понятті чинить людину справжньою людиною, що творить цінності. Москалі праці ненавидять і приневолюють працювати інших. Не маючи респекту для праці, руйнують плоди працюючих. Становище жінки у москалів у великому пониженні. Жінка виконує найважчу працю і не має рівних прав із чоловіком. В українців жінки є рівноправними з чоловіками у всіх ділянках життя, що є вислідом старих традицій матріярхату, культу матері, збережених з часів неоліту (шість тисяч років тому).

Духова і соціяльна культура українців віддзеркалюється в найстарших формах їх поезії (колядки і щедрівки), „Слово о полку Ігореві" та в законах „Руської правди", що потверджують не лише хліборобські звичаї українців і характер, але ролю жінки, чоловіка і дітей, як спільноту рівних і гідних себе людей, рівних перед законом, об'єднаних любов'ю і жертвою для родини і народу. Чи не перший твір — „Слово о полку" у тогочасній европейській літературі, впроваджує почуття національної єдности під назвою „руської землі", в обороні якої виступають не лише князі і дружина, але й цілий народ.

Рання українська література чи фолкльор, як і пізніша у формі дум та найновіша у поезії Шевченка, продовжує духові традиції, просякнуті двома елементами соціяльної структури українців — хліборобства і лицарства. Хлібороб, якого кормить земля, символ праці, та лицар, що охороняє землю і працю хлібороба, творять два елементи цілого, що його символізує плуг та меч, передані легендами ще зі скитських часів.

Як бачимо зі сказаного, субстрат, на якому розвинувся український нарід в історичних часах, діяметрально різниться від субстрату, на якому витворився московський нарід. Різниться антропологічно, соціологічно, бо різниться походженням в історичному аспекті, а тому і в культурному.

Культурні зв'язки поміж угро-фінськими племенами і лісового басейну Оки, Волги та Ками і слов'янськими лісостепу на південь від Прип'яті, середнього бігу Дніпра і Десни, що сиділи поміж Дністром і Дніпром, не існували ані в часі неоліту, ані в часі мідяної доби. Археологія не знаходить слідів зустрічі між ними, за винятком короткотривалих вторгнень пастушого населення з теренів на північ від Прип'яті та Дніпра, заселюваних балтицькими племенами, що займають посереднє культурне положення, як пастушо-мисливське населення, поміж угро-фінами і слов'янами, між угро-фінськими мисливцями та слов'янами-хліборобами.

Угро-фіни, ізольовані на півдні і заході, мали постійні культурні зв'язки з перед і за-уральськими племенами монголо-сибірської породи, що постійно підсилювали їх територію новими іміграційними хвилями.

Слов'яни Подніпров'я і Подністров'я від часів неоліту, ще до зформування індоевропейської мовної спільноти та її роздріблення, своїми предками культурно пов'язані з населенням неоліту Малої Азії і Балканів. У часі окупації слов'янських земель іранськими скитами-кочовиками слов'яни жили під назвою скитів-орачів-хліборобів, продовжуючи своє існування. Як хлібороби, вони пережили панування скитів і сарматів, будучи посередньо або безпосередньо в постійних контактах з грецькими, а згодом з римсько-геленським світом тих культур Південної Европи, що мали спільний корінь етнічного і культурного походження з часів неоліту і міді.

Слов'янський хліборобський світ тісно зв'язався з грецьким після колонізації Балканського півострова, а головно племена антського союзу, що був сформований в середині, а радше в першій половині першого тисячоліття по Христі. Цей контакт, хоч політично ворожий Візантійській імперії, приготовив Київській Русі не лише шлях із варягів у греки, шлях торгівлі і походів, але й шлях для культурних дальших зв'язків, завершених християнізацією України-Руси і розвитку її тогочасної високої духової соціяльної й матеріяльної культури.

(Продовження буде)

В Парижі відкрито виставку з нагоди 200-річчя Американської Незалежности

Париж, Франція. — У четвер, 9 січня, тут у приміщенних Великої Палати відкрито першу виставку, зв'язану з відзначенням 200-річчя Американської Незалежности. Виставка має назву „Світ Френклина і Джеферсона" і присвячена діяльності і добі цих двох американських діячів, які були амбасадорами до Франції. Три кімнати наповнені документами, підписаними Бенджамином Френклином і Томасом Джеферсоном, можна побачити друкарську пресу, вживану Френклином в Парижі, на стінах розміщено цитати із писань цих двох визначних американців. Відвідувачі виставки також можуть оглядати картини, які зображують життя в ЗСА у 18-му сторіччі, тобто віддзеркалюють часи Френклина і Джеферсона. Можна оглядати зброю американських індіян, фотографії рідкісних документів тощо. Виставка була зорганізована Адміністрацією 200-річчя Американської Незалежности, фінансована корпорацією „Ай-Бі-Ем", але ідею виготовити цю виставку піддав Бурнет Андерсон, голова паризького відділу Інформаційної Служби З'єдинених Стейтів. Після Парижа, виставка буде показана у Варшаві, Лондоні, Ню Йорку, Чикаго та у Сан Франсіско.

АКАДЕМІК САХАРОВ...

(Закінчення з 1-ої стор.)

дання в Литві Хроніки Литовської Католицької Церкви. Це, як я уважаю, зручний для влади претекст вести слідство і суд далеко від друзів і гласности. Життя Ковальова, розумної і талановитої людини, вже багато років присвячене захистові прав людей, боротьбі за гласність проти беззаконности. Він член Ініціятивної групи для Захисту Прав Людини з самого початку її діяльности, член Совєтської групи Міжнародної Амнестії, співавтор і автор основних документів, що визначили шляхи боротьби за права людини в нашій країні. Без великого шуму Ковальов робив багато добрих і відповідальних діл. Не випадково, наприклад, власне він зміг добитися зв'язку з посольством ЗСА матері Сімаса Кудірки, що врешті-решт привело до звільнення Кудірки.

В травні цього року Ковальов, разом з Т. Великановою і Т. Ходорович, оголосив про відновлення видання „Хроніки Поточних Подій" і про свою відповідальність за її розповсюдження. Це був сміливий історичний крок. Але одноразово це був виклик тим, хто оголосив Хроніку наклепницькою і антисовєтською, хто боїться правди і гласности. Вчорашній арешт — помста за сміливість і чесність. Я звертаюся до колеґ Серґея Ковальова — до біологів всіх країн. Я звертаюся до Міжнародної Амнестії, членом якої є Ковальов, вся діяльність якого відповідає духові цієї організації. Я звертаюся в Міжнародну Лігу Прав Людини. Я звертаюся до всіх людей, для яких дорогі доброта, чесність, інтелектуальна свобода. Я закликаю почати міжнародну кампанію за звільнення Серґея Ковальова.

28 грудня 1974 року.

Андрей Сахаров

Сахаров: Дуже прошу Вас усіма можливими способами розповсюдити ці два документи: Ковальова зі мною, і другий — особисто мій... Також зверніться до біологів, до якихось організацій біологів у Канаді, зверніться до Канадського Відділу Міжнародної Амнестії. Наш зв'язок такий поганий, що ми практично позбавлені тепер зв'язку. Тому я прошу Вас також вжити кроків і в інших країнах для розповсюдження наших документів. І доручаю Вам зачитати для преси листа, що я одержав — з погрозами. В листі вкладений витинок з газети з заявою ТАСС і листом Громика Кіссінджеру з 19-го грудня:

„Андрію Дмитровичу! Ви видимо розумієте, що ця заява багато в чому викликана Вашою антинародною діяльністю. Якщо і тепер, після цих офіційних заяв, Ви не переглянете свого відношення до російського народу, ми зробимо все можливе, щоб примусити Вас до цього. Почнемо ми, як Ви видимо і передбачаєте, з відомих Вам Янкелевичів — старшого і молодшого — відразу після Вашої наступної вихватки.

Члени ЦК Російської Християнської Партії (РХП) 19 грудня 1974 року".

Ця заява, цілковито дивовижна своєю зухвалістю, нахабством і своєю жахливою погрозою, я уважаю, звичайно ні до якої християнської партії не може стосуватися. Такої Християнської партії у нас нема. Янкелевичі, які тут згадуються, це мій зять 24-ох років (старший Янкелевич), а молодший, це мій внук, рік і три місяці, який і є предметом цього кривавого шантажу. Я прошу також опублікувати цей лист.

Торонто: Добре. Це завтра ми передамо в Ню Йорк.

Андрію Дмитровичу, чи у Вас є якінебудь новини про Валентина Мороза?

Сахаров: Новин з тих пір, як став відомим лист від нього місяць тому, ніяких у мене нема.

Торонто: Андрію Дмитровичу, чи дістала Олена Георгіївна візу в Італію?

Сахаров: Ні, візи жадної не одержано. Ми цим дуже занепокоєні. Хоча стан її очей дуже тяжкий і для неї кожний тиждень дуже істотний, ніякої відповіді ось уже два місяці нема.

Торонто: — — — — —

Сахаров: (про запрошення, вислане Валентину Морозу президентом Гарвардського університету) Це відоме. Але в основному треба боротися з совєтськими властями, але боротися активно в пресі і в таких урядових організаціях, як сенати, парляменти. Інваліда війни, мою дружину, і то не пускають, і також тільки громадська оборона може щось порушити в цім ділі. А з Морозом — це треба перевернути гори, гори беззаконня.

Торонто: Про Вашу дружину ми писали в пресі, у всіх канадських газетах це було.

Сахаров: Про що?

Торонто: Про Вашу дружину.

Сахаров: Ось це дуже добре, але треба продовжувати таку боротьбу. Про мою жінку і про моїх дітей, яких також не пускають і які, як Ви бачите, є закладниками. З цього листа вже тепер видно неозброєним оком, що вони — об'єкт натиску, об'єкт, який має призначення зв'язати мене по руках і по ногах. Це важливе уже тепер не тільки особисто мені, але і для всіх важливо. Я уважаю, що діти стали об'єктом тиску. Вже два роки я це почував, але тепер це видно кожному.

Торонто: Добре, Андрію Дмитровичу, завтра це все піде в пресу...

Сахаров: І не тільки в канадську. Важливо, щоб і в пресу інших країн. В З'єднані Стейти. І дуже важливо притягнення Конґресу. З Новим Роком Вас, з минулим празником Різдва і Новим Роком!

Народжений в Україні Берн Дібнер подарував Смітсонському Інститутові велику приватну бібліотеку

„Ню Йорк Таймс" з 6-го січня ц. р. інформує, що Берн Дібнер, народжений в Україні громадянин, який приїхав до ЗСА в 1904 році і довший час жив в Ню Йорку в східній частині Мангаттану — подарував Смітсонському Інститутові у Вашинґтоні свою велику фахову бібліотеку, яка складалася з більше як 25.000 вартісних і рідкісних книжок, багатьох оригінальних манускриптів, листів, експериментальних таблиць та іншого матеріялу. За оцінкою фахівців Смітсонського Інституту, вартість переданої бібліотеки виносить багато мільйонів долярів. Передані речі будуть приміщені в Національному Музеї історії і технології на Констітушен евеню у Вашинґтоні. Між переданими книжками знаходиться 200 різних публікацій, які мають епохальне значення для дослідників медицини, фізичного виховання і біологічних наук. Ці видання, згідно з оцінкою фахівців, матимуть велике значення для науковців. Між рідкісними речами знаходиться 10 сторінковий манускрипт Дарвіна, Айнштайна та других.

Берн Дібнер після закінчення студій в Політехнічному Інституті в Брукліні і здобуття диплому інженера електротехніка, працював у відомій Барнді Інженерінґ Компані в Норвок, Конн. Три роки після поступлення на працю його ім'я було опубліковане між прізвищами винахідників, які в першу чергу працювали і постачали скомпліковані речі для електричних компютерів, міжплянетних ракет і електронічної індустрії. В 1972 р. Дібнер відійшов на пенсію, як головний директор цієї компанії.

Заступник директора Смітсонського Інституту Сільвійо Бедіні повідомив, що перевезення і влаштування подарованої бібліотеки потриває мабуть з 18 місяців. Вона матиме свій відділ під назвою „Дібнер Лайбері оф ди Гісторі оф Саєнс енд Текнолоджі". Особливу увагу фахівців, які з нетерпеливістю очікують доступу до згаданої бібліотеки, викликають концепт Коперника про соняшну систему, опублікований ще в 1540 році, публікація Гарвея (1628 р.), яка описує перший раз циркуляцію крови в людському організмі, майже 300 книжок з бібліотеки Александра Вольта та інші.

Коментуючи дар Берна Дібнера, секретар Смітсонського Інституту С. Ділон назвав його „надзвичайно вартісною збіркою", яка напевно корисно служитиме історії розвитку науки і технології.

РІЗДВО У МЕЙПЛВУДІ, Н.Дж.

Мейплвуд, Н.Дж. — Газета „Дейлі Нюз", з вівтірка 7-го січня ц.р., інформує про Різдвяну відправу у цій же місцевості, для цих українців, що святкують за юліянським календарем, вміщуючи знимку та подавши замітку п.н. „Українці святкують Різдво". На знимці о. Іван Наконечний парох української церкви св. Вознесіння у Мейплвуді освячує найсвятіші Дари.

Південноамериканські держави нарікають на новий торговельний закон ЗСА

Ріо-де-Жанейро. — Бразилія прилучилася до ряду інших південноамериканських держав, які вважають, що новий торговельний закон ЗСА, підписаний президентом Фордом у п'ятницю, 3 січня, встановляє надто гострі обмеження на імпорт продуктів із цих країн. Бразилійський міністер торгівлі Северо Гомез у вівторок, 3 січня, заявив, що Бразилія буде змушена збільшити свою торгівлю з „іншими країнами", натякаючи, що цими „іншими країнами" можуть бути комуністичні держави. Бразилійський міністер нарікав, що новий американський торговельний закон дуже обмежує імпорт таких бразилійських продуктів як черевики, текстилі, годинники, скляні вироби, електронічне приладдя та деякі сталеві вироби.

Інші південноамериканські держави, як Перу, Еквадор і Венесуеля, також виявили своє невдоволення із нового торговельного закону ЗСА. Згідно з новим законом, Еквадор і Венесуеля не можуть одержати від ЗСА статусу „упривілейованої держави" в торговельних взаєминах, бо вони є членами Організації держав-продуцентів нафти, а новий американський закон має на меті „покарати" цю міжнародну організацію за високі ціни за те, що деякі члени тієї Організації, а саме арабські країни, були встановили ембарґо на експорт нафти до ЗСА. Речники Еквадору та Венесуелі заявили, що новий торговельний закон є несправедливий відносно них, бо ці дві країни продовж енерґетичної кризи і ембарґа продовжували експортувати нафту до Америки. Уряди Еквадору та Венесуелі заявили, що на знак протесту їхні міністри закордонних справ не братимуть участи в нарадах між державним секретарем Генрі Кіссінджером і міністрами закордонних справ всіх південноамериканських країн, які мають відбутися в березні в Буенос Айресі.

Ділимося з нашим Громадянством сумною вісткою, що 31-го грудня 1974 року відійшов у Вічність



Д-р ВІКТОР ПАЦЛАВСЬКИЙ

довголітній учитель Українського Музичного Інституту і директор Відділу УМІ в Йонкерсі, Н. Й.

Родині Покійного складає глибокі співчуття —

ПРЕЗИДІЯ УМІ

В пам'ять Дорогих й Невіджалуваних Товаришів

бл. п. ТАРАСА ЛЕСЬКЕВИЧА
та
бл. п. ЯРОСЛАВА ПИНДУСА

що їх шляхотні Серця передчасно й невдійно перестали битись для Рідних та для рідної Української Громади,
жертвуємо 300.00 долярів
на Український Науковий Інститут Гарвардського Університету.

Галя й Ярема ПОПЕЛЬ

Замість квітів на могилу Незабутнього Колеґи по праці в театрі

бл. п. Юрія Кононіва

складаємо даток на „Видавничий Фонд Українського Актора".

Микола і Марія КАВКА	$100.00
Іван і Ольга ФЕДЧИШИН	100.00
Мартин і Ірена НОВАКІВСЬКІ	20.00
Василь і Евдокія ВАРНИЧ	20.00
Разом —	$240.00

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого

бл. п. СЛАВКА ПИНДУСА

25.00 долярів
на Український Католицький Університет в Римі
складають

Дарія і Ярослав МИНДЮКИ

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої нам

бл. п. МАРІЇ з БОЖЕМСЬКИХ РУЩИЦЬКОЇ

Тої, що так тепло заопікувалась нами в перших днях побуту в чужому місті Нюарку, Н. Дж.,
25.00 долярів
на Український Католицький Університет в Римі
складають

Дарія і Ярослав МИНДЮКИ

„ОДНЕ З ПЕРШОЧЕРГОВИХ ЗАВДАНЬ" І. БІЛОДІДА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ру російського мовлення на Україні" тощо. У пункті третьому згадано „світло" рішень злочинного XXIV з'їзду КПСС, доповідь Брежнєва про 50-річчя утворення СССР, постанову ЦК КПСС і Ради міністрів СССР про „завершення переходу до загальної середньої освіти молоді"… а підкреслено „особливу увагу на підвищення теоретичного та методичного рівня в готуванні викладачів російської мови для вищої й середньої школи, на вдосконалення навчальних програм, підручників і навчальних посібників" тощо. У пункті четвертому запрокетовано створення російської секції при Науковій раді (є така при Академії наук), а також доручено Відділові російської мови Інституту мовознавства АН УССР „розробити тематику першочергової наукової роботи з російської мови на Україні". Дуже зловісно звучить п'ятий пункт, бо в ньому йде мова не про наукове вивчання „взаємодії" та „взаємозбагачення", а про „поглиблення пропаганди культури російської мови" — „по радіо, телебаченню, у пресі, шляхом читання лекцій для населення, видання практичних посібників", тобто йде мова про прямий натиск на українські маси в накиданні їм російської мови.

Таку „програму" щодо української мови в Українській республіці могла намічати КП(б)У тільки під час українізації 20-их років, приблизний натяк на таке був у побажаннях мовної конференції в Києві 1963 року, але ці побажання були замовчані в „республіканській пресі", зокрема в ж. „Мовознавство" про них не було ані словечка. А щодо російської мови, то „програма" зазвучала на „повний голос", з примусовим, як це нам відомо, слуханням отих „лекцій" на „куткових" та інших зборах „громадян" тощо. Отак „ленінська національно - мовна політика пішла догори дригом у цій „Українській республіці"!

А це ж іще й не все! Треба це сказати, що намічено в пункті шостому! Ось він, той шостий пункт: „Конференція вважає невідкладним створення на Україні друкованого органу російською мовою для публікацій найважливіших досліджень з російського мовознавства; необхідно також організувати видання щорічника наукових праць з російської мови загальним обсягом 10-15 друкованих аркушів". „Ентузіазм" І. Білодіда в намаганні догодити „старшому братові" дійшло до такого безглуздя, що в наступному абзаці цього пункту ще раз сказано про потребу створити „щорічник з російської мови, а також забезпечити видання тематичних збірників, які висвітлювали б актуальні проблеми російського мовознавства".

Коли я читаю й пишу про оцю потребу створення російського щорічника „обсягом на 1015 друкованих аркушів", перед моїми очима лежить щорічник „Рідне слово", ч. 8, за 1974 р., жалюгідна книжечка кишенькового формату на 110 стор., а в ньому написано переважно про те, що не допомагає українській літературній мові унормуватися остаточно, як ось про хибні неологізми поета П. Тичини типу „вітровіяння" (треба б „вітровіяння"), „туча тучить" тощо. У самому журналі „Мовознавства", зокрема в даному числі публікують такі „актуальні" статті, як інформація про діалог у французькій мові, про назви кольорів у болгарській мові…

До речі буде при цьому сказати, що українські мовознавці на чолі з Білодідом не обмежуються вже русифікацією тільки свого народу, — вони „допомагають" русифікувати й молдаван: у Чернівцях вони видали підставну граматику молдавської та російської мов, як про це довідуємося з цього числа „Мовознавства".

ЗАГУБЛЕНА ІНІЦІЯТИВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

малий вплив на дальші практичні кроки різних державних правлінь.

Та найгірший стан застою витворився на відтинку американсько - китайських відносин. Скільки то „мрій-надій" викликала поїздка попереднього президента Ніксона до Китаю та поїздки Кіссінджера! Які величезні можливості передбачувано! Ні більше ні менше, — а новий уклад сил у світі, нову дійсність, яка даватиме необмежені можливості американській світовій політиці! А що з цього вийшло? Остання поїздка Кіссінджера до Пекіну відбулася в дуже холодній атмосфері, розмова його з прем'єром Джу Еньласм скінчилася, тобто бутім чомусь перервана, і потім її не поновлено, на сороковій минуті, а зустрітися з Мао взагалі не було потреби. Напевно, причиною того всього була зустріч президента Ніксона з генеральним секретарем КПСС Брежнєвим на границях Китаю і, властиво, на окупованій росіянами китайській території, хоч і цей крок важко зрозуміти, але причиною була загальна безперспективність цілої американської політики в світі.

Все це дуже важкі ствердження. Їх можна б було ще доповнити, але й цього вже забагато. Всі вони показують, що світова політика ЗСА зупинилася на півдорозі. Накреслені пляни й розпочаті заходи застряли в імпасі. Не стало передбачливості й рішучости йти до якогось кінця. В державного секретаря, Кіссінджера, архітекта американської світової політики, перемогло хронічне його бажання „реставрувати світ", — як відомо, „Ворлд ріċторд" — наголовок його головної книжки, — відбудовувати вчорашнє, віджиле й те, що неминуче мусить відійти до минулого. Всупереч прагненням народів і очевидним новим життєвим течіям, він хоче стримати світ у його розвитку. Замість будувати нове, американський „архітект" заходився реставрувати старе та ще й з такими спільниками, як „учні великого Сталіна" (саме так називали себе довгі роки всі ті брежнєви, косигіни, суслови, які сьогодні володіють в СССР!). То ж не дивно, що розмах американських ініціятив потах.

Змініться це щойно тоді, коли зміняться основні спрямування політики ЗСА. Одначе, великим питанням є, чи це вміли зробити Кіссінджер і його люди, а чи в начальні не мусить бути заміна людини на керівному пості в Державному департаменті?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

і дотації для СКВУ, і для УККА, і для КУК. А чи бачив хто у звітах згаданих мільйонерських організацій якісь дотації для ДЦ УНР? Ми не бачили. Але нам не йдеться про дотації. Наше питання стоїть в іншій площині. Чи будь - коли з нагоди роковин Державности і Соборности 22 січня Екзекутиви наших Союзів, проводи професійних організацій звернулися із закликом до свого членства скласти скромну грошову пожертву на цілі екзильного уряду УНР? Чи керівні установи всіх трьох Церков будь-коли дозволили бодай раз на рік, в січні місяці, перевести тарілочний збір серед своїх вірних на потреби екзильного уряду УНР? І це не є наші, членів екзильного уряду УНР, питання. Це має постійно запитують горстка тих відданих ідеї УНР громадян, які постійно своєю фінансовою допомогою від понад 55 років уможливлюють діяльність уряду УНР. Ми лише користуємось з нагоди, щоб ці питання винести на прилюдний форум.

Бо незалежно від того, чи буде чи не буде екзильний уряд УНР мати матеріяльну і тим самим моральну підтримку від наших багатих організацій і установ, він буде і надалі діяти в інтересах українського народу. Тим народом раз покликаний, цей уряд у своїм континуум зобов'язаний бути речником поневоленого українського народу аж до відновлення суверенної української держави на території теперішньої московської колонії, яка на міжнародній арені афішується, як суверенна УССР.

І якщо на шляху до відновлення правдивої суверенности української держави зайде потреба і можливість приналежности до якоїсь міжнародної організації, будь це ООН чи якесь інше міжнародне тіло в майбутнім, екзильний уряд УНР такої можливости напевно не знехтує. А покищо він далі продовжує свою діяльність, рутиново і напелегливо, в напрямку повної консолідації всіх українських самостійницьких сил на еміграції на платформі „ДЦ УНР та в напрямку зовнішньої інформації, щоб не тільки „американські сенатори довідалися про різницю між Україною та Росією" (про це вони давно знають), але щоб про ту різницю постійно знали всі державні канцелярії всіх вільних країн світу. Це робиться і буде робитися без зайвого шуму і реклями.

Володимир Біляїв
Голова Представництва В.О. УНРади в ЗСА
Філядельфія

ЗАЙВА ДУБЛІКАЦІЯ

В суботу пошта принесла „Твори Валентина Мороза — Бумеранг" (Смолоскип), а в понеділок „Валентин Мороз: Есеї, Листи й документи" (Пролог). Зміст обох збірників майже ідентичний!

Панове — чи Ви не можете договоритись про свої пляни? Чи потрібно в наших обставинах аж такої дублікації? Чи не краще було б книжку видати, крім цієї? Чи аж так важко мати якийсь „джентлменський договір" (як мають різні бизнесові фірми та інші підприємства тут), що коли у Вас однакові матеріяли, то раз одні, раз другі видають, таким чином заощаджуючи на праці, видатках — а даючи читачам більше видань?

Лариса М.Л. Онишкевич
Трентон, Н.Дж.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 11-го СІЧНЯ 1975 р.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. В. Хмельницького 133 Відд. о год. 7 веч. в шкільній залі укр. кат. церкви св. І. Хрестителя. На порядку: звіти Управи та вибір нової на 1975 рік. — М. Вишатицький, предс., Я. Леськів, секр.

НЕДІЛЯ, 12-го СІЧНЯ 1975 р.

КЛИВЛЕНД, Огайо. Річні збори В-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 12 дня, зараз по Сл. Божій в парафіяльній залі церкви св. Йосафата, 5720 Стейт Ровд, Парма, Огайо. На порядку — вибір нової управи на 1975 р. — І. Попович, пред., І. Жгута, кас., М. Бочечко, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Збори С-ва Пресв. Богородиці 36 Відд. о год. 2 по пол. в Укр.-Ам. Клюбі, 292 Гадсон Авеню. — Стелла Гошовська, Марія Ковальчук, Параска, Демянів.

ЧЕСТЕР, Па. Загальні річні збори 352-го Відд. о год. 12 дня в Укр. Кат. Гром. Клюбі при 2-ій і Турлон вулицях. — Д. Паньків, гол., Я. Щербак, секр.

КЛИВЛЕНД, Огайо. Звичайні річні збори Т-ва ім. Є. Коновальця 240 Відд. о год. 1-ій по пол. в середній школі св. Йосафата, домівка СУМА в Пармі. Проситься чл. прибути. — І. Сліпець, пред., Я. Якима, кас., М. Кігічак, секр.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Укр. Січ 182-ий Відд. о год. 10:30-12:30 по пол. в залі Укр. Правосл. Церкви, 635 Брод вул. — Гр. Клименко, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Річні збори В-ва св. Ів. Хрестителя 270 Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі. На порядку звіти Управи та К. К. та вибір управи на 1975 р. — Ф. Жарський, предс., С. Островський, фін. секр., В. Вутковський, рек. секр.

БАЛТИМОР, Мд. Річні збори Б-ва Пресв. Тройці 320 Відд. о год. 2-ій по пол. при 3101 О'Доннел вул. На порядку: звіти Управи, К. К. та вибір нової управи на 1975 р. — Т. Хай, гол., Ів. Малко, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. М. Грушевського 219 Відд. о год. 10:30 11:30 ранку в Укр. Правос. Церкви Пресв. Вознесіння, Ірвінгтон Аве., Мейплвуд, Н. Дж. — Марія Юрев, секретар.

МЕНВІЛ, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 349 Відд. о год. 2-ій по пол. в домі М. Габера при вул. Вашінгтона. — М. Захарко, секр.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕРЕЗА ІЛЛІВ, членка УНС 25 Відд. Т-ва Свобода в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла в понеділок, 30 грудня 1974 р. на 7-ій весні свого життя. Нар. в 1967 р. в Джерзі Ситі, Н. Дж. і стала членкою УНС в 1972 р. Полишила в смутку маму Анастасію, батька Михайла, 2 сестри і 2 братів та дальшу родину. Похорон відбувся 2-го січня 1975 р. в Н. Арлінґтон, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Управа Відділу

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами України — Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді в вільному світі нового свідомого члена!

З днем 1-го січня 1975 року

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ В ЩОДЕННИКУ „СВОБОДА"

1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за культурні імпрези (академії, посмертні згадки, розшуки, подяки)	$ 3.00
1 ІНЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бизнесові оголошення (забави, фестини, пікніки, бенкети, балі, продаж домів і т. д.)	5.00
ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 дол. за кожний інч.	

Якщо до оголошення включається знимку — виготовлення кліше з неї коштуватиме додатково:

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту	$ 6.75
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти	8.50
ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на три шпальти	10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРГОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВОЮ) ПРИЙМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які довгують за оголошення, що адміністрація буде змушена відмінути чергове оголошення, доки не будуть вирівняні попередні рахунки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!